Välkommen till

Modul 2 i utbildningen
Att stötta samverkan - Former för samverkan

Syftet med modulen

Syftet är att fördjupa kunskaperna samt bredda kännedomen om hur man stöttar lärare och forskare att samverka med både stora och små företag, offentlig sektor samt civilsamhälle. I modulen får vi tillfälle att diskutera och reflektera kring former för samverkan.

Centrala teman:

- Metoder, modeller och verktyg för samverkan
- K3-projekten
- Processer och mognadsgrad för samverkan

Det händer idag kl 08:30-12:00

Intro och check-in

Del 1: Modeller för att strukturera samverkansstöd
Presentation om olika typer av modeller för samverkansstöd med verktyg

Paus (ca kl 9.30)

Gruppdiskussion 1 och återsamling med gemensam reflektion

Del 2: Verktyg för samverkan

Presentation om olika typer av verktyg för samverkan och lärdomar

Gruppdiskussion 2 och återsamling med gemensam reflektion

Paus (ca kl 11)

Del 3: Scenarier

Presentation om scenarier

Gruppdiskussion 3 och återsamling med gemensam reflektion

Summering och avslutning

Check-in:
Vilken känsla har du inför dagen?

Modeller för samverkansstöd

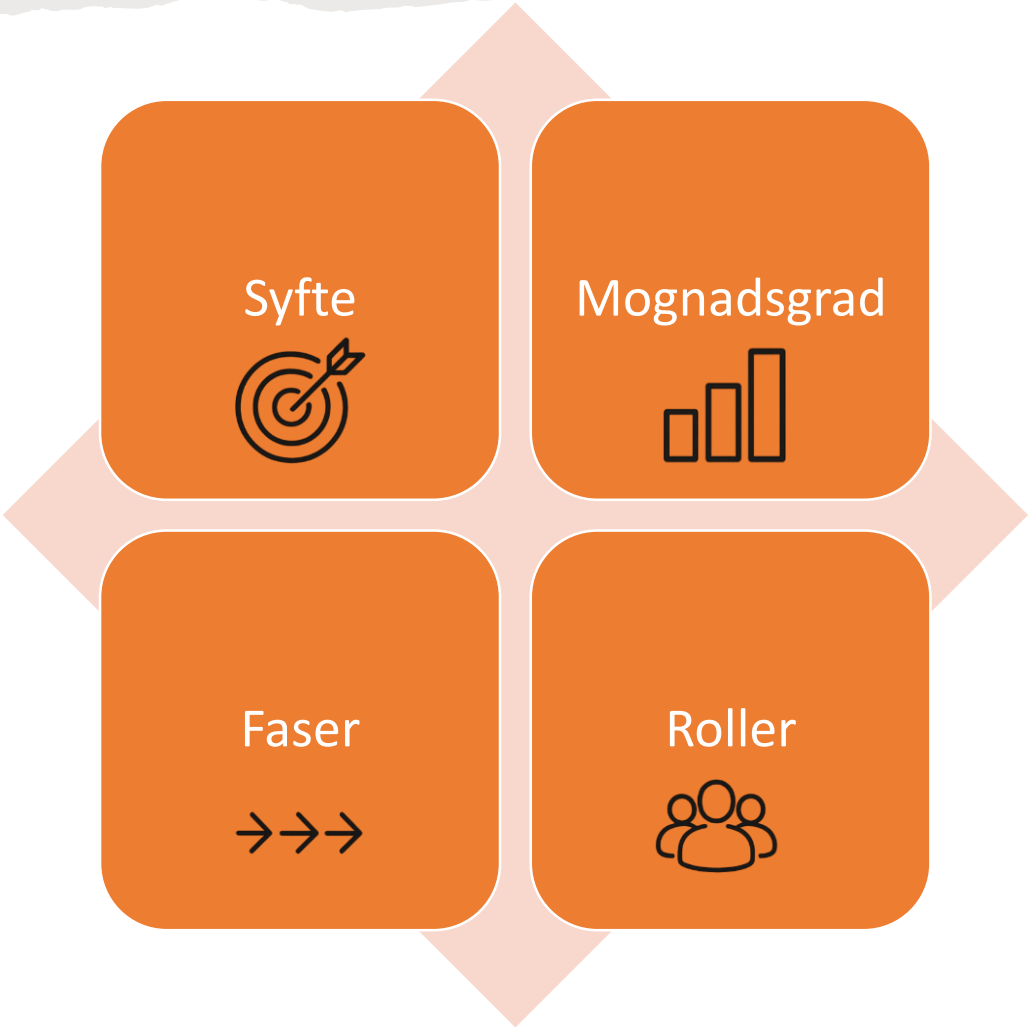

1: Modeller utifrån syftet med samverkan

Forskningssamverkan

- Gemensamma forskningsprojekt
- Uppdragsforskning
- Samverkansdoktorander
- Personrörlighet: in- och utadjungering

Utbildningssamverkan

- Uppdragsutbildning
- Gästföreläsningar
- Studiebesök
- Examensarbeten, studentprojekt
- Praktik

Övrigt

- Expertuppdrag
  - ✓ Kommittéer, remissvar
  - ✓ Förtroendeuppdrag
- Populärvetenskap
- Nyttiggörande och innovation

(Södertörns högskola)

(Högskolan i Gävle)

Samverkansformer	Exempel från litteraturen
Forskningssamverkan	Samverkan genom forskning
	Uppdrags- och aktionsforskning som inkluderar samverkan
	Samverkan genom delade faciliteter och forskningsinfrastruktur
	Personrörlighet och delade anställningar
	Samverkan kring forskarutbildning
Utbildningssamverkan	Uppdragsutbildning och fortbildning
	Samverkan kring kurs- och programutveckling
	Praktik och fallstudier i samverkan
	Samverkan i undervisning och handledning
Tekniköverföring	Samverkan kring utveckling och spridning av innovationer
	Samverkan genom företagsetableringar
Uppsökande verksamhet	Nätverkande, arenautveckling och partnerskap
	Formellt deltagande/rådgivande i samhällsutveckling
	Deltagande i publika event och popularisering av forskning
	Samverkan genom konsultverksamhet

(Perez Vico, 2018)

2: Modeller utifrån mognadsgrad av samverkan

Variant av samverkanstrappan
(Länka Consulting, efter Arne Eriksson)

5. Samhandling
- Gemensamt agerande, också oberoende av varandra
- Ett etablerat samverkanssystem med hållbara strukturer

4. Samverkan
- Samordning i processer och strukturer
- Etablerade länkar och koordinering
- Gemensamt agerande mot målsättning
- Kan leda till samhandling

3. Samsyn
- Gemensamma mål och resultat
- Synliga ambitionsnivåer hos respektive aktör

2. Samtal
- Informationsutbyte
- Tema för samtalen
- Undersöka potential för samverkan

1. Mötesplatser

”5-i-processen”
(projektet ACCESS)

→→→ 3: Modell utifrån faser under samverkan

Fas	Forming	Storming	Norming	Performing
Det händer i gruppen	• Individer utses • Börjar träffas • Lär känna varandra • Börjar definiera gemensamma mål och arbetsuppgifter • Smekmånad • Osäkerhet	• Ofta oenighet och konflikter om mål, intressen och värderingar • Olikheter i bakgrund (professionell och organisatorisk) • Obehagligt och smärtsamt	• Förtroende • Samsyn kring gemensamma mål • Gemensam kultur • Olikheter är en styrka • Gemensamt lärande	• Fungerande samverkan över gränser • Koncentration på att utföra det som krävs för att nå målen
Ledarens roll	Underlätta kommunikation	Hantera konflikter	Skapa förtroende	• Underlätta arbetet och kontakterna • Fortsätta förtroendearbetet

(Axelsson & Axelsson, 2014)

(K3-projektet: LUPP: Samverkan om Livslångt lärande och Uppdragsutbildning)

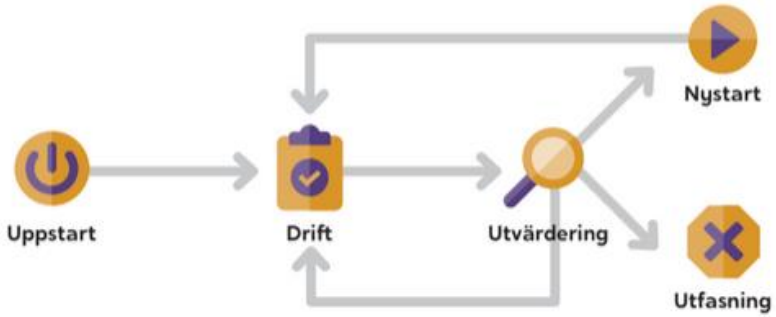

(K3-projektet: SPETS - Strategiska partnerskap)

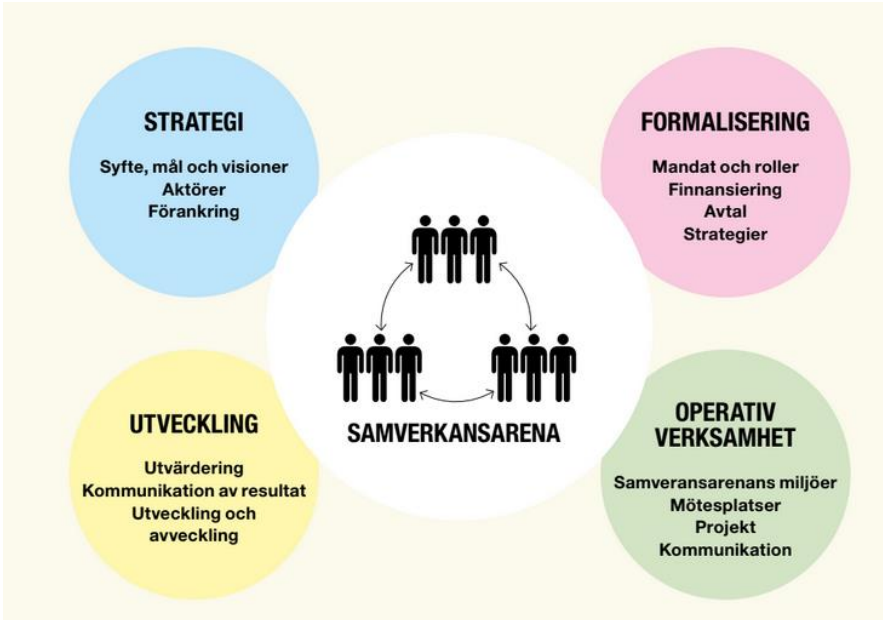

(K3-projektet: MUSA: Metodik för utveckling av samverkansarenor)

4: Modell utifrån roll som samverkansstöd

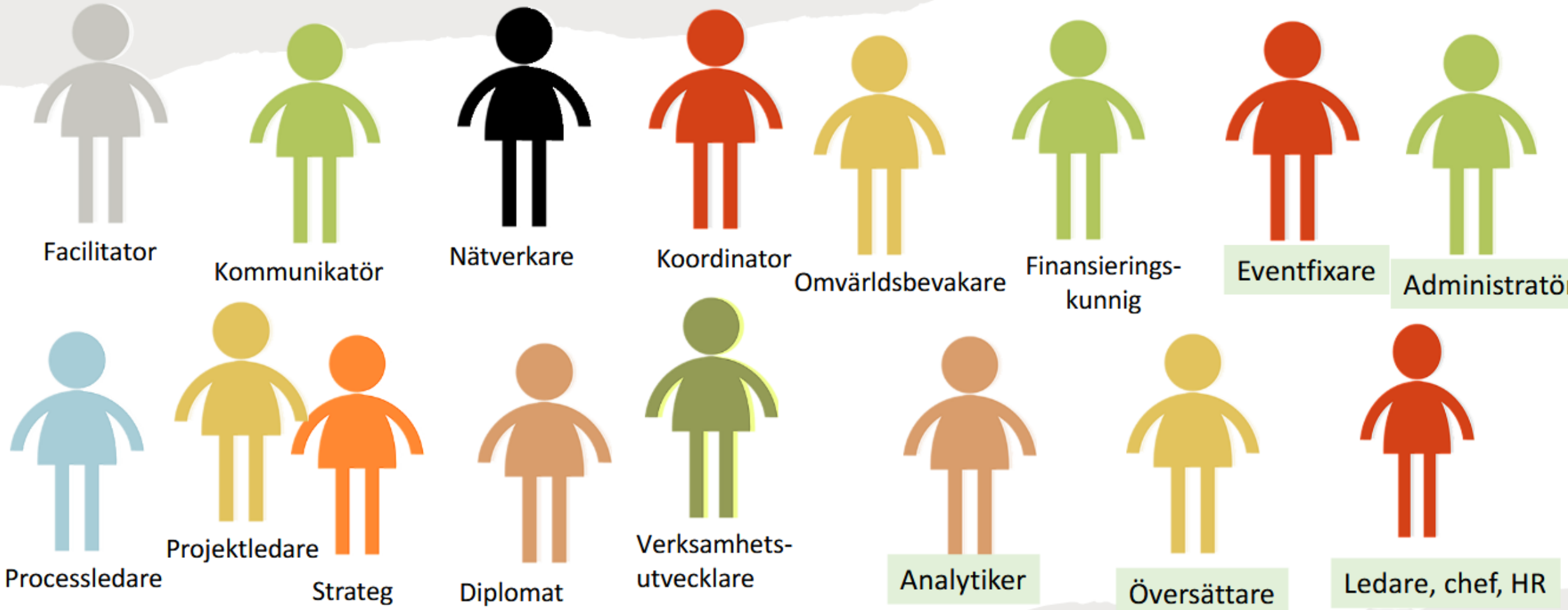

Modeller för samverkansstöd

1: Modeller utifrån syftet med samverkan

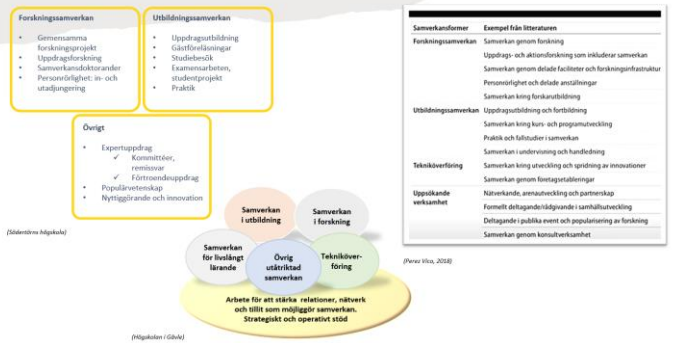

3: Modell utifrån faser under samverkan

(Axelsson & Axelsson, 2014)

(K3-projektet: LUPP: Samverkan om Livslångt lärande och Uppdragsutbildning)

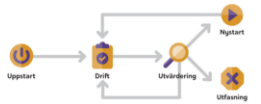

(K3-projektet: SPETS - Strategiska partnerskap)

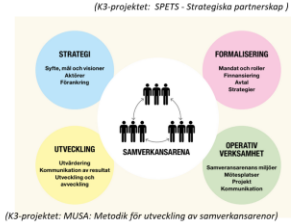

(K3-projektet: MUSA: Metodik för utveckling av samverkansarenor)

Syfte

Mognadsgrad

Faser

Roller

2: Modeller utifrån mognadsgrad av samverkan

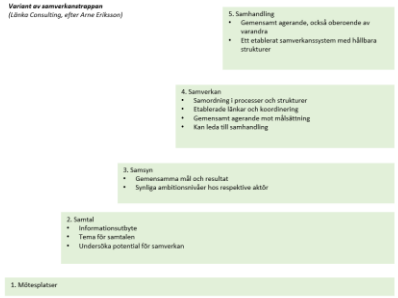

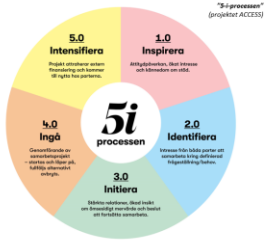

4: Modell utifrån roll som samverkansstöd

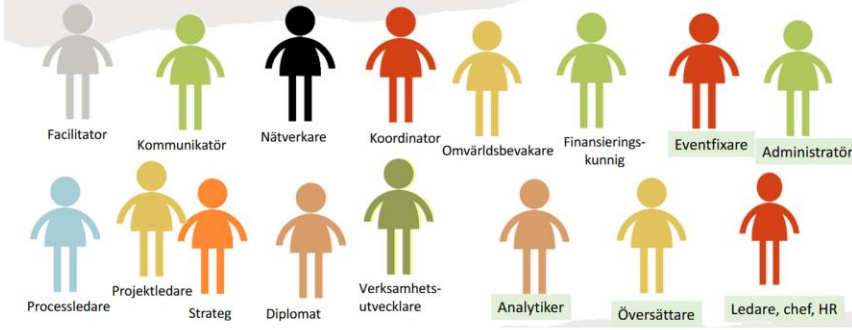

Modeller för samverkansstöd: exempel på verktyg

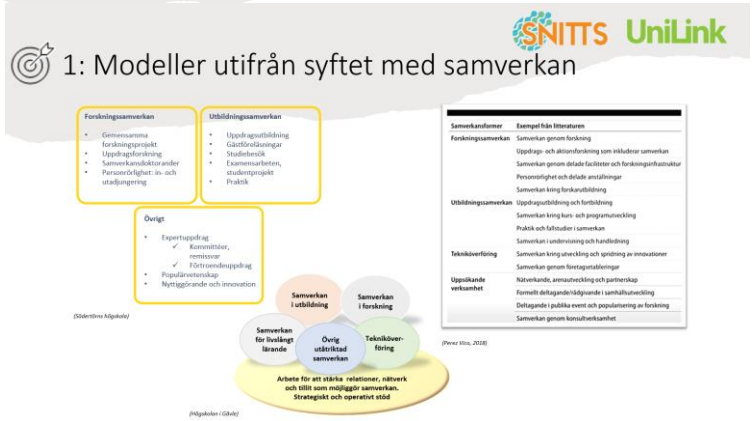

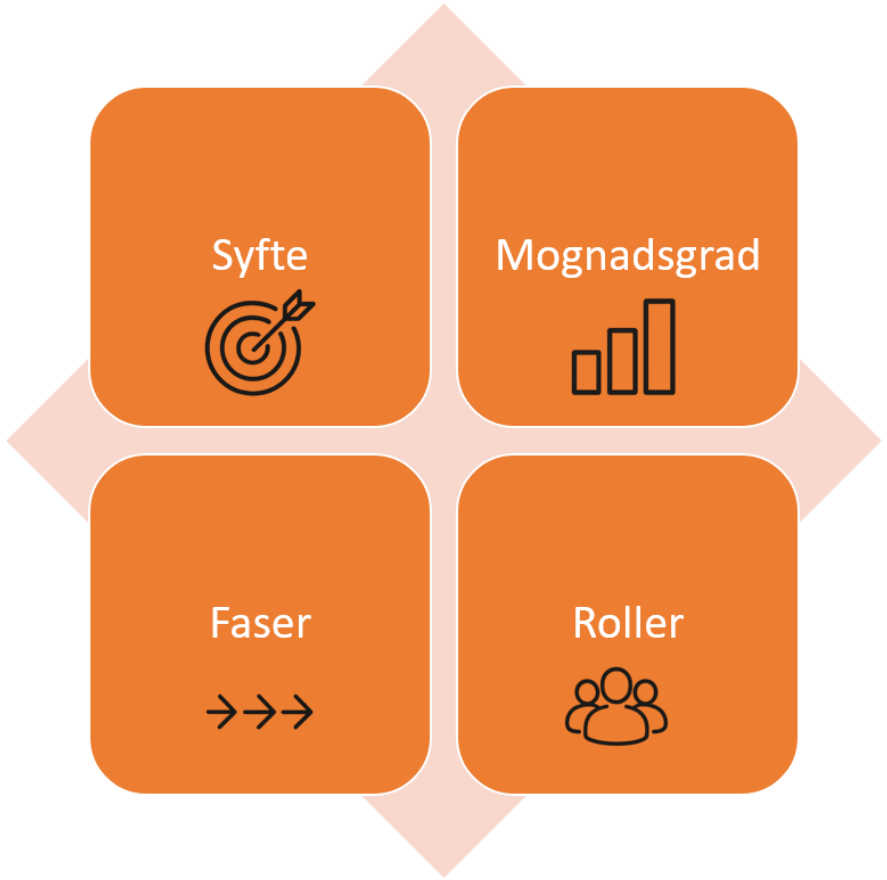

Samverkan på KTH, ett exempel

Samverkansformer	Exempel från litteraturen
Forskningssamverkan	Samverkan genom forskning
	Uppdrags- och aktionsforskning som inkluderar samverkan
	Samverkan genom delade faciliteter och forskningsinfrastruktur
	Personrörlighet och delade anställningar
	Samverkan kring forskarutbildning
Utbildningssamverkan	Uppdragsutbildning och fortbildning
	Samverkan kring kurs- och programutveckling
	Praktik och fallstudier i samverkan
	Samverkan i undervisning och handledning
Tekniköverföring	Samverkan kring utveckling och spridning av innovationer
	Samverkan genom företagsetableringar
Uppsökande verksamhet	Nätverkande, arenautveckling och partnerskap
	Formellt deltagande/rådgivande i samhällsutveckling
	Deltagande i publika event och popularisering av forskning
	Samverkan genom konsultverksamhet

(Perez Vico, 2018)

Personrörlighet

Olika typer av personrörlighet:

Industridoktorander, kommundoktorander, affilierad fakultet, adjungerade professorer samt personrörlighet ut (K3-projektet PAUS).

Vad vi gör:

- Anordnar FAF (forum för adjungerad fakultet) en gång per termin
- Underlättar i processen, tydlig information på webben
- Tar fram underlag till ledningen och följa upp antal mm
- Följer upp inom ramen för de strategiska partnerskapen

Samverkan på KTH, ett exempel

Samverkansformer	Exempel från litteraturen
Forskningssamverkan	Samverkan genom forskning
	Uppdrags- och aktionsforskning som inkluderar samverkan
	Samverkan genom delade faciliteter och forskningsinfrastruktur
	Personrörlighet och delade anställningar
	Samverkan kring forskarutbildning
Utbildningssamverkan	Uppdragsutbildning och fortbildning
	Samverkan kring kurs- och programutveckling
	Praktik och fallstudier i samverkan
	Samverkan i undervisning och handledning
Tekniköverföring	Samverkan kring utveckling och spridning av innovationer
	Samverkan genom företagsetableringar
Uppsökande verksamhet	Nätverkande, arenautveckling och partnerskap
	Formellt deltagande/rådgivande i samhällsutveckling
	Deltagande i publika event och popularisering av forskning
	Samverkan genom konsultverksamhet

(Perez Vico, 2018)

Utbildningssamverkan

Connections to professional practice and engagement with external actors in education

□	△	⇨
Systematic interaction with external actors when establishing educational programs or revising existing programs	Collaboration activities integrated into the education (in learning objectives, learning activities and examination)	Collaborative elements that facilitate the transition between study and working life.
For example: Program Advisory Boards, focus groups, study visits for teachers, external stays	For example: Guest lectures, cases, project work, study visits, thesis works	For example: Guest lectures, study visits, mentoring companies

Impact through collaboration

12

Interaktion på flera nivåer

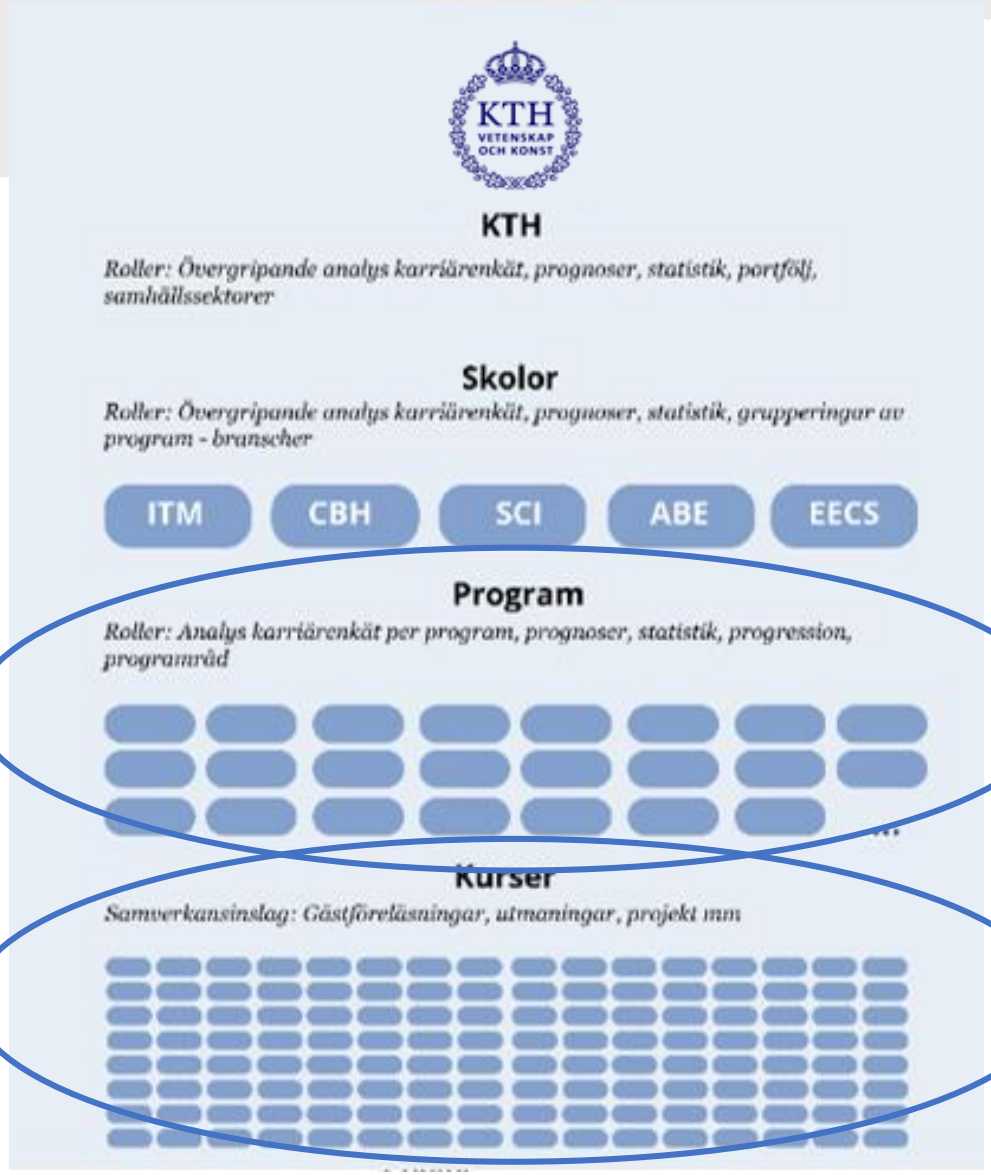

Programnivå

- Workshop
- Checklista (Merut)

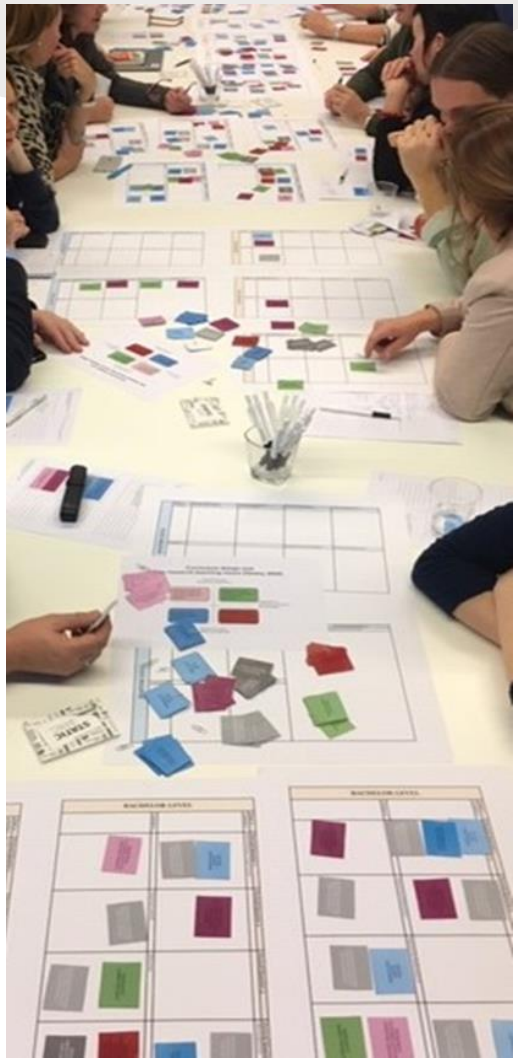

Checklista för involvering av externa intressenter i utbildningsutveckling

För en utvecklad samverkan på programnivå

Checklistan riktar sig dels till programledningar och motsvarande på högskolor och universitet, och dels till de externa intressenter som är, eller är på väg att bli, inblandade i programråd, branschråd, programutvecklingsprojekt etc. Checklistan är därför utformad som ett antal frågor som behöver besvaras eller åtminstone uppmärksammas i syfte att klargöra roller och förväntningar. Frågorna är uppdelade i två huvudkategorier: en del som fokuserar på strukturerna för den aktuella samverkansgruppen (programråd, branschråd etc.), och en del som fokuserar på innehållet i samverkansarbetet.

Förutsättningarna för samverkan är olika på olika lärosäten och i olika ämnesområden. Arbetet med programråd, branschråd etc. är dessutom dynamiska processer och frågorna är därför ömsesidigt beroende och i vissa fall också överlappande. Huruvida alla frågor ska tillämpas eller e ndast delar av dem beror på lokala behov.

För dig som är programansvarig eller motsvarande

Struktur

- På vilken organisationsnivå finns samverkansgruppen?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilka förväntningar på de externa personernas deltagande finns det?
- Hur rekryteras "rätt" ledamöter? Är det t.ex. viktigt om de har sin utbildningsbakgrund på det aktuella programmet?
- Hur ofta ska gruppen träffas?
- Vilken information behöver de externa personerna inför möten och hur styrs agendan?

Innehåll

- Hur blir innehållet på mötena relevant för både lärosäte och externa ledamöter?
- Hur stäms förväntningarna från olika deltagare av?
- Hur engageras de externa personerna i gruppens arbete?
- Hur ska input från de externa personerna hanteras och implementeras?
- Hur förankras gruppens arbete och de externas input internt hos kollegor, studenter och administration?
- Vilken feedback får de externa personer på den input de har gett?

För dig som är extern intressent

Struktur

- Är gruppens uppdrag främst kopplat till ett utvecklings-projekt eller främst kopplat till "drift" av utbildningsprogram?
- Hur många möten hålls per år?
- Förväntas du företräda dig själv, din arbetsgivare eller en bransch? Vilket mandat har du när du kommer till gruppens möten?

Innehåll

- Vilka förväntningar har du på gruppens arbete?
- Vad förväntar sig lärosätet av ditt engagemang?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll ?
- Vilken feedback får du från läro-sätet på den input du bidrar med?
- Vilken feedback på gruppens arbete tar du tillbaka till din egen organisation?

För dig som är programansvarig eller motsvarande

Struktur

- På vilken organisationsnivå finns samverkansgruppen?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll?
- Vilka förväntningar på de externa personernas deltagande finns det?
- Hur rekryteras "rätt" ledamöter? Är det t.ex. viktigt om de har sin utbildningsbakgrund på det aktuella programmet?
- Hur ofta ska gruppen träffas?
- Vilken information behöver de externa personerna inför möten och hur styrs agendan?

Innehåll

- Hur blir innehållet på mötena relevant för både lärosäte och externa ledamöter?
- Hur stäms förväntningarna från olika deltagare av?
- Hur engageras de externa personerna i gruppens arbete?
- Hur ska input från de externa personerna hanteras och implementeras?
- Hur förankras gruppens arbete och de externas input internt hos kollegor, studenter och administration?
- Vilken feedback får de externa personer på den input de har gett?

För dig som extern intressent

Struktur

- Är gruppens uppdrag främst kopplat till ett utvecklingsprojekt eller främst kopplat till "drift" av utbildningsprogram?
- Hur många möten hålls per år?
- Förväntas du företräda dig själv, din arbetsgivare eller en bransch? Vilket mandat har du när du kommer till gruppens möten?

Innehåll

- Vilka förväntningar har du på gruppens arbete?
- Vad förväntar sig lärosätet av ditt engagemang?
- Har gruppen enbart en rådgivande roll eller även en formellt beslutande roll ?
- Vilken feedback får du från lärosätet på den input du bidrar med?
- Vilken feedback på gruppens arbete tar du tillbaka till din egen organisation?

Skolnivå och övergripande nivå

- FEEAF
- Strategiska partnerskap
- Branschråd
- Karriärenkät
- Prognoser

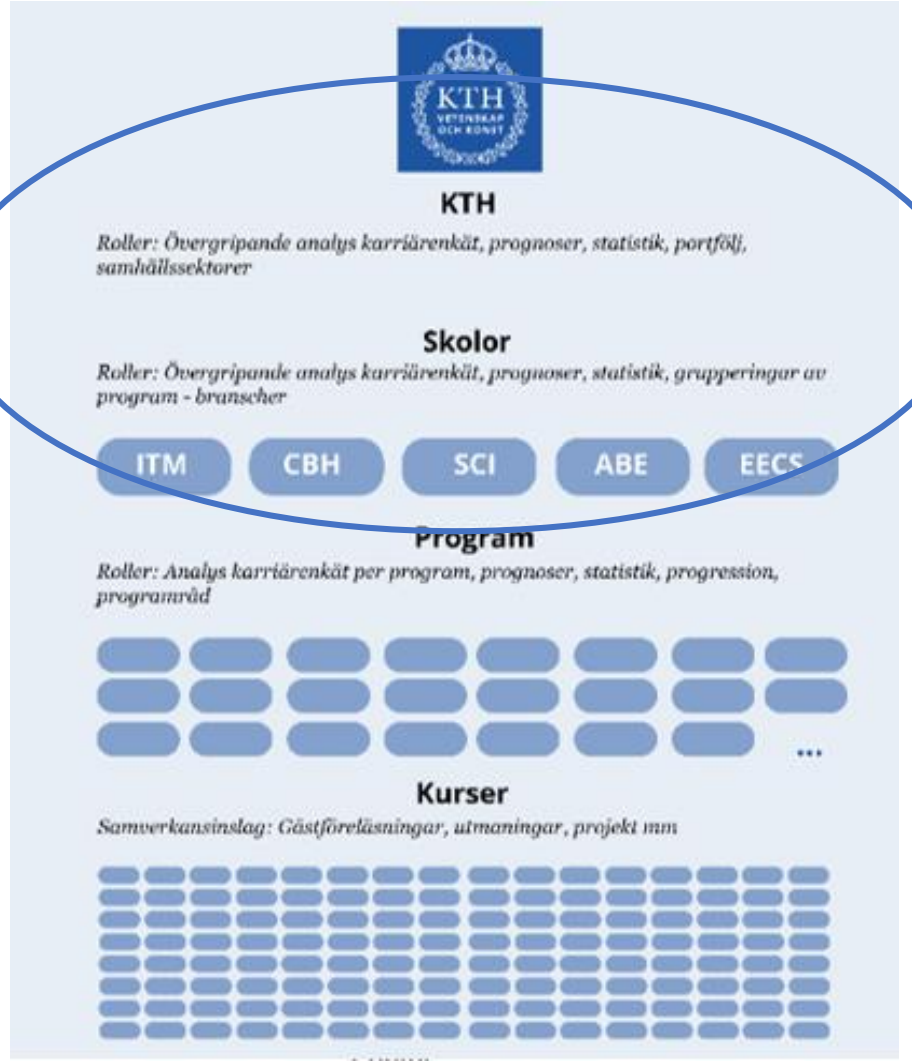

Modeller för samverkan: exempel på verktyg

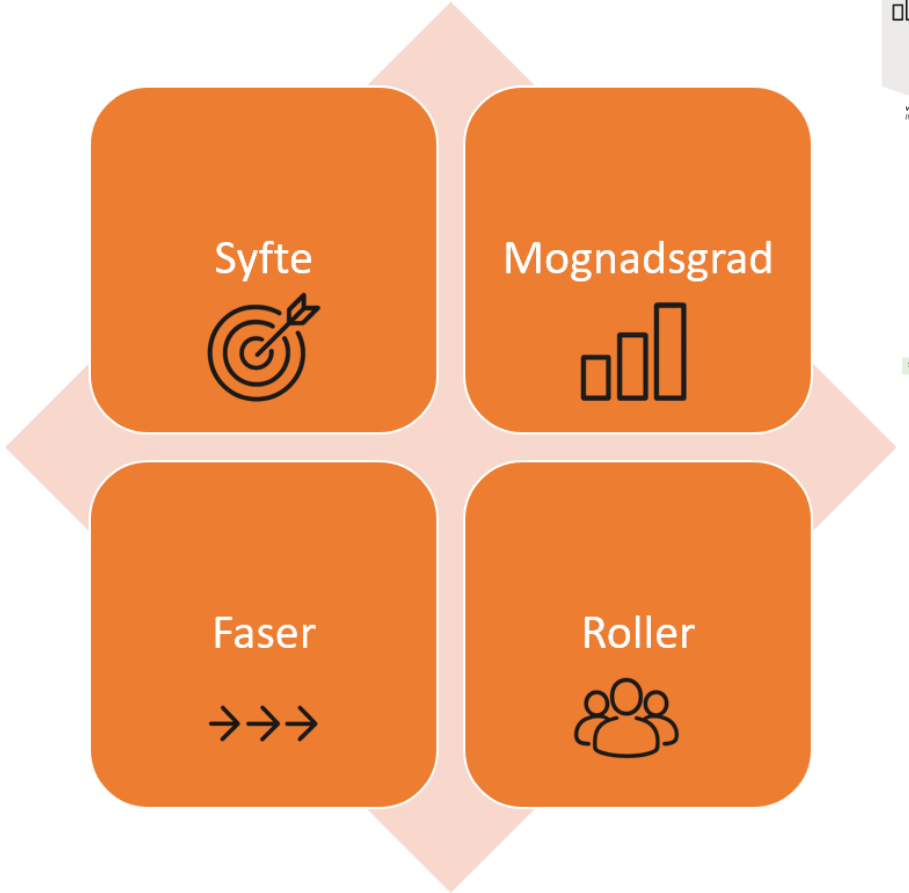

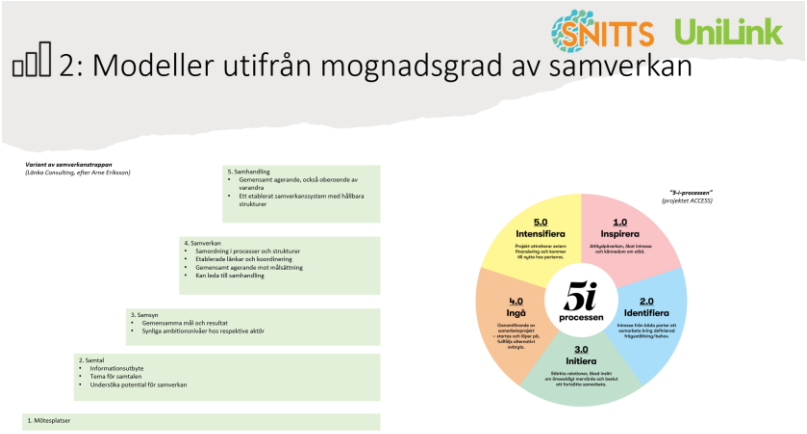

Projekt-/Miljöstöd
- ”Innovation manager”
- Utbildning/coachning

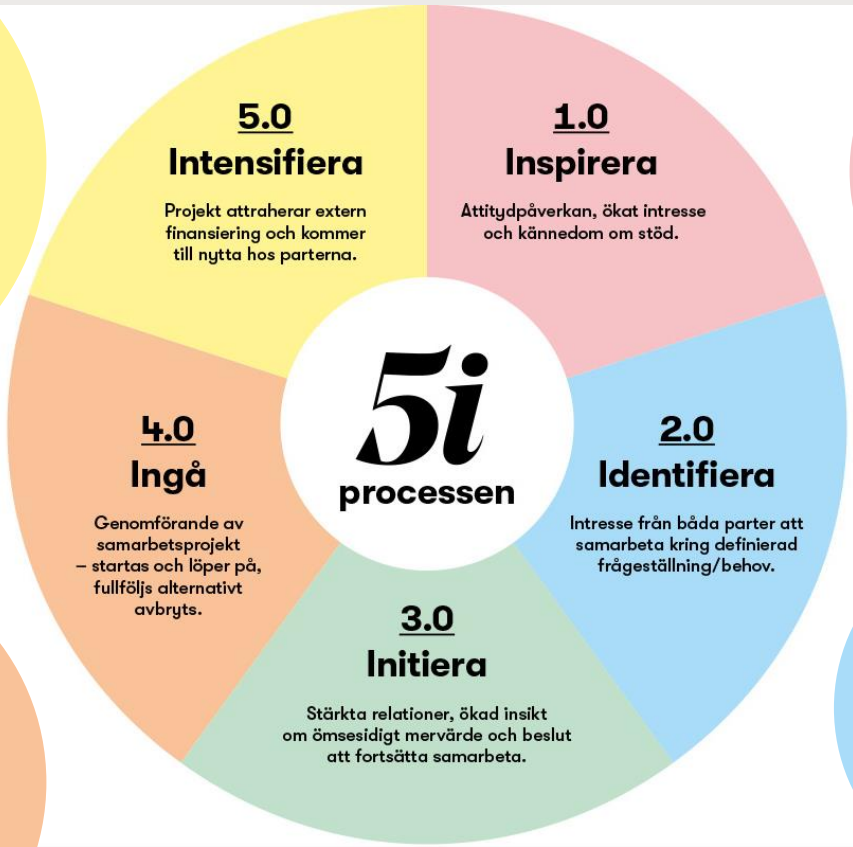

Nätverksträff
Information

Rådgivning
-VFS-finansiering
- Extern finansiering
- Samverkansavtal

Matchmaking

Finansiering
-Förstudier

INSPIRERA
Seminarieserie

Seminarieserie ”Designa samverkansprojekt”

- Tre seminarier
- 2 timmar per seminarium
- Aktivt deltagande, inget hemarbete
- Seniora forskare som gästföreläsare

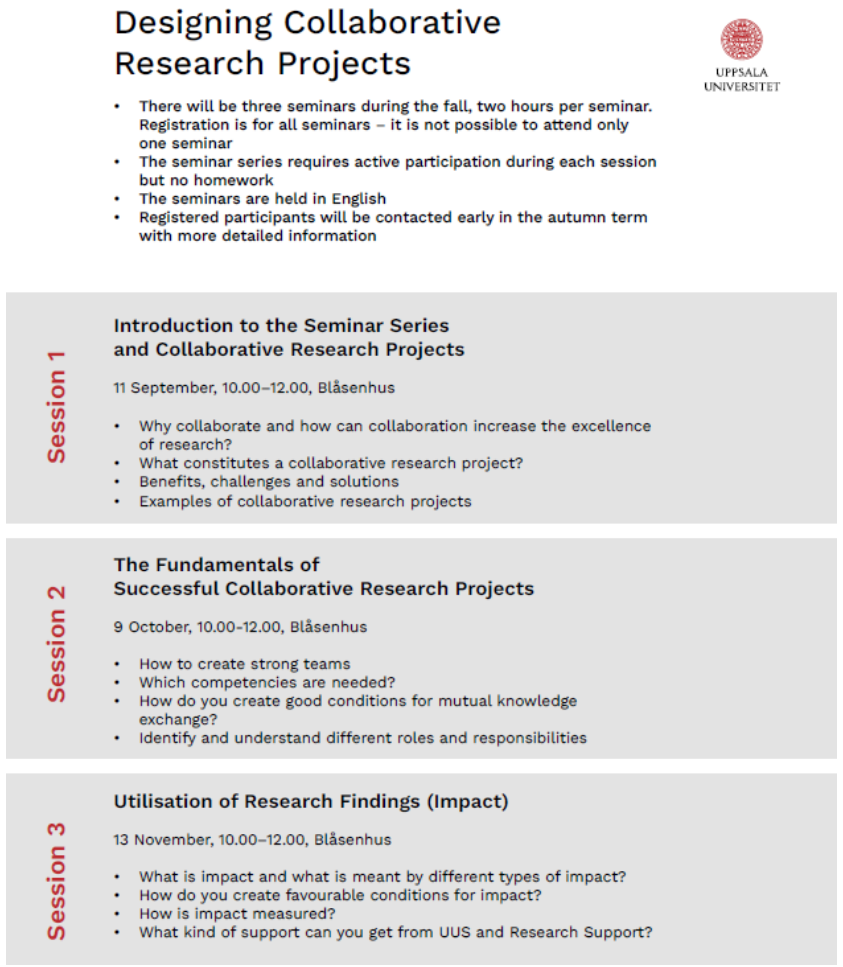

Designing Collaborative Research Projects

UPPSALA UNIVERSITET

- There will be three seminars during the fall, two hours per seminar. Registration is for all seminars – it is not possible to attend only one seminar
- The seminar series requires active participation during each session but no homework
- The seminars are held in English
- Registered participants will be contacted early in the autumn term with more detailed information

Session 1

Introduction to the Seminar Series and Collaborative Research Projects

11 September, 10.00–12.00, Blåsenhus

- Why collaborate and how can collaboration increase the excellence of research?
- What constitutes a collaborative research project?
- Benefits, challenges and solutions
- Examples of collaborative research projects

Session 2

The Fundamentals of Successful Collaborative Research Projects

9 October, 10.00-12.00, Blåsenhus

- How to create strong teams
- Which competencies are needed?
- How do you create good conditions for mutual knowledge exchange?
- Identify and understand different roles and responsibilities

Session 3

Utilisation of Research Findings (Impact)

13 November, 10.00–12.00, Blåsenhus

- What is impact and what is meant by different types of impact?
- How do you create favourable conditions for impact?
- How is impact measured?
- What kind of support can you get from UUS and Research Support?

IDENTIFIERA
Academic Industry Meeting day (AIMday):

- Specifika frågeställningar – inom ett specifikt tema – inskickade av externa organisationer sätter agendan för mötesdagen.
- Forskare anmäler sig till frågeställningar utifrån kompetens och intresse.
- En dag fylld med flera ‘en fråga, en timme’ workshops för att diskutera varje frågeställning.

AIMday™ is a trademark of Uppsala University used under license

INGÅ
Verifiering för Samverkan (VFS)

- En finansieringsmöjlighet för att initiera nya samverkansprojekt mellan forskare vid Uppsala universitet och privata, offentliga eller ideella organisationer.

- **Budget:** Den totala årliga budgeten är 2,5 miljoner svenska kronor, med ett maxbelopp på 300 000 SEK per projekt.
- **Utlysningar:** Två ansökningsomgångar per år.
- **Projektlängd:** Upp till 9 månader.
- **Projekttyp:** Finansieringen för projekt som representerar en ny konstellation eller idé.
- **Bedömning:** Granskning, bedömning och rankning av bedömningsgrupp från kärnverksamheten. Beslut om tilldelning av rektor
- **Stöd:** Under ansökningsperioden och projekttiden erbjuds rådgivning och coachning.

- Finansierar *inte* uppdragsforskning eller -utbildning

INTENSIFIERA
Canvasmallar

- Canvasmallar:
  - Samverkanscanvas
  - Risker och åtgärder
  - Mål och milstolpar
  - Canvas för effektplanering
- Workshopsledare
- Whiteboards med ifyllda exempel
- Presentationer

PAUS

Gruppdiskussion: Modeller och verktyg

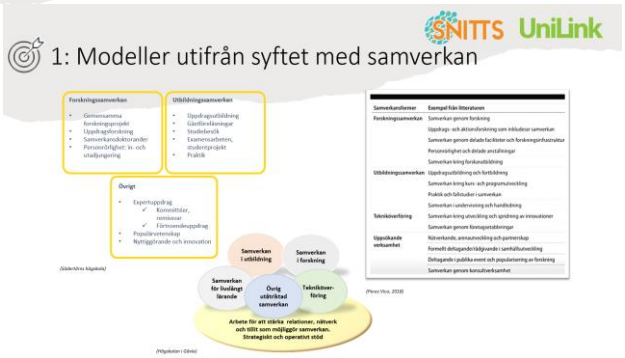

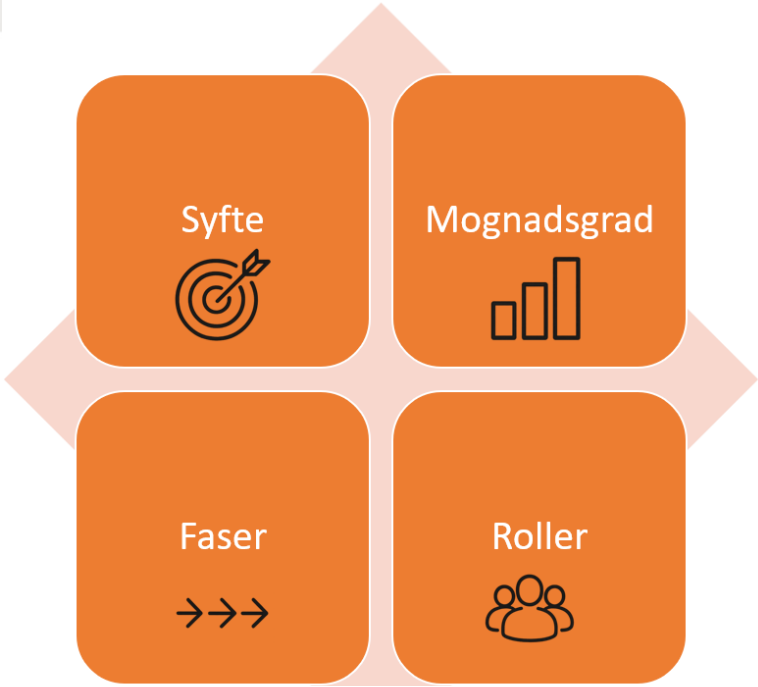

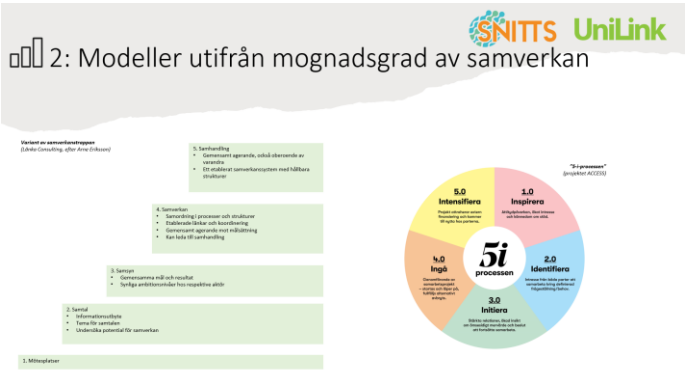

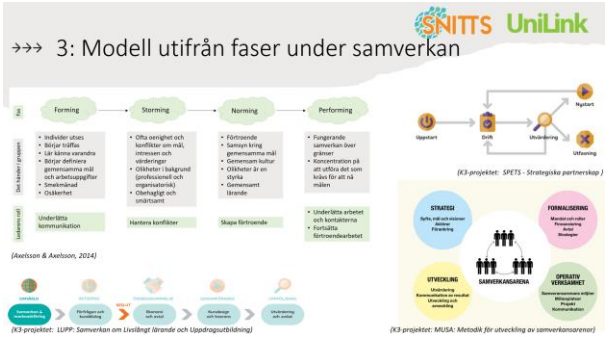

Hur har ni strukturerat ert stöd för samverkan på ditt lärosäte?
Har ni verktyg för alla dessa modeller?

Padlet för gruppdiskussion

På Padlet ser ni frågorna och illustrationer.

Anteckna i Padlet

Verktyg för samverkan

Organisatoriska verktyg - intern

Syfte: Kanalisera och förankra samverkansfrågor i lärosätesledningen samt sprida information och inventera behovet på lärosätet

- vicerektor/motsv. för samverkan
- samverkansstrateg/samverkansledare
- samverkansberedningar, branschråd etc.
- pop up-kontor på institutioner
- Samverkanslektorer / personrörlighet ut

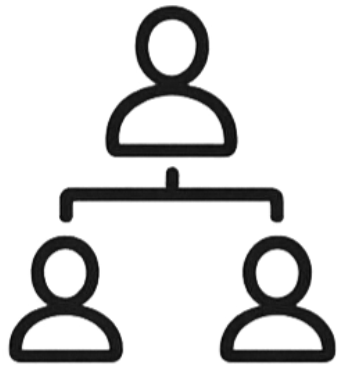

Organisatoriska verktyg - extern

Syfte: Förankra och skapa en stabil grund mellan alla parter. Kalibrera förväntningar, minimera risker och skapa samsyn. Syftet är också att förenkla samverkan och synliggöra hur man kan samverka med lärosätet.

- Formella avtal, avsiktsförklaring, ramavtal, etc.
- Strategiska partnerskap
- IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap)
- KTP (Knowledge Transfer Partnership)
- VFU, verksamhetsförlagd utbildning
- Arenor/plattformar
- Uppdragsutbildning
- Mentorskapsprogram

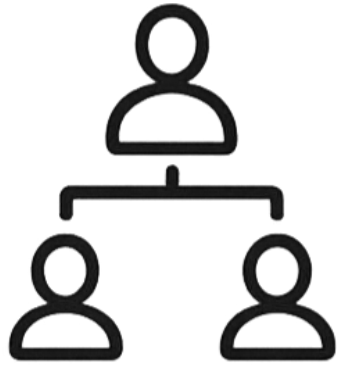

Finansieringsverktyg

Syfte: Sätta igång, stärka och skapa incitament för samverkan. Ibland också för att möjliggöra samverkan med exempelvis SME.

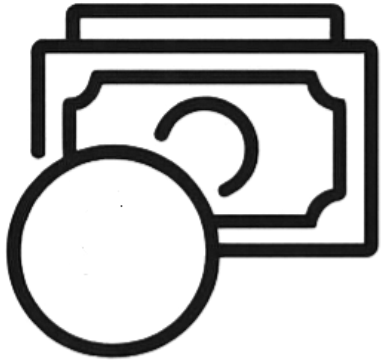

Exempel:

- Samverkanscheckar/motsv.

Förstudiemedel (UU), Forskningsdriven innovation (MiUn), Access (LiU, UU, Öru), Pilotcheckar (SU), Safir (K3), VFS (UU)

- Utadjungeringar (medel som finansierar arbetstid för forskare ute hos samverkanspart)
- Gemensamma utlysningar (KTH + Region Stockholm)

Processverktyg

Syfte: Att få framåtdrift i samverkan och synliggöra processen och olika roller för samverkansparter.

Metoder

– hur underlätta processer?

- Design Thinking
- Canvas (varianter)
- SWOT, etc.

Mötesformer

– låt syftet styra formen

- AIMday
- Speed dating
- Matchmaking
- Open space

Rutiner

– hur kan vi jobba smartare?

- Checklistor
- Lathundar
- Mallar
- Rollbeskrivningar

…och glöm inte nätverkandet som verktyg
– personliga kontakter kan vara guld värda

Systemverktyg

Syfte: Förenkla, systematisera, effektivisera, optimera och möjliggöra uppföljning.

I bästa fall en hjälp, i sämsta fall en belastning. Ofta "stöd till stödet".

- Outlook
- CRM
- Trello
- Confluence
- ProjectPlace
- AI-verktyg
- Exjobbsportal

Innan val av nytt verktyg, utvärdera behoven:

- Vad ska verktyget avlasta med?
- Kostar det mer än det smakar?
- Handlar det mer om bättre rutiner än systemstöd?
- Ta in erfarenheter från andra med samma arbetssätt.

Olika typer av verktyg

Organisatoriska verktyg:

- Vicerektorer, samverkansledare
- Former för strukturerad samverkan

Processverktyg:

- Metoder (t.ex. Design Thinking, Canvas)
- Mötesformer (t.ex. AIMday, speed dating, world café, open space)
- Rutiner

Finansiella verktyg:

- Samverkanscheckar
- VFS-medel
- Utadjungering (hybrid)

Systemverktyg:

- CRM, Trello, ProjectPlace
- Exjobbsportal
- AI

Lärdomar samverkansfinansiering

Slutsatser och lärdomar från SAFIR-projektet – *Betydelsen av strukturerat stöd i finansieringsprocessen*

- Snabb hantering och tydlig process ger positiv injektion
- Enkla formulär för ansökan och rapportering underlättar för forskaren
- Rådgivning och stöd till sökande ökar projektets möjlighet att lyckas med samverkan
- Synlighet och kommunikation kring utlysningar ökar söktrycket
- Enkel ekonomisk administration underlättar

UPPSALA UNIVERSITET

Lärdomar/framgångsfaktorer utbildningssamverkan

Framgångsfaktorer:

- Tydligt uppdrag och mål
- Ledningens stöd
- Tydlig målgrupp
- Bred involvering
- Kommunikationsplan
- Innovationsprocess
- Intraprenörskap
- Nära stöd för lärare implementeringsfasen

Play

Gruppdiskussion: Verktyg och lärdomar

Vilka verktyg använder din enhet idag?

Vilka lärdomar har du av olika verktyg – vad har fungerat bra och mindre bra?

Kan du ge exempel på verktyg ni slutat använda eller skulle behöva utveckla inom er organisation?

Padlet för gruppdiskussion

På Padlet ser ni frågorna och illustrationer.

Anteckna i Padlet

PAUS

Gruppövning scenarier

1: Ledningen på ditt lärosäte vill etablera ett strategiskt partnerskap med en organisation inom civil sektor. Hur går du tillväga? Vilka verktyg har ni eller skulle ni behöva?

2: En fakultet/institution vill etablera en samverkansplattform inom ett visst tema, den ska underlätta excellens inom utbildning och forskning. Hur går du tillväga? Vilka verktyg har ni eller skulle ni behöva?

3: En forskare/lärare kontaktar dig om ett samverkansprojekt och vill ha kontakter och stöd för att realisera sin ide. Hur går du tillväga? Vilka verktyg har ni eller skulle ni behöva?

Padlet för gruppdiskussion

På Padlet ser ni scenarierna.

Anteckna i Padlet.

Check-out

Dagens aha-upplevelse?

